

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL AKCINIŲ BENDROVIŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1835 31 IR 33 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO XIIP-4239 (TAP-20-491) (TAIS-20-2513(2))**

2020-03-31 Nr. NV-895

Vilnius

Rengėjas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Tikslas: pateikti Seimui išvadą dėl Seimo nario V. Poderio inicijuoto Akcinių bendrovių įstatymo pakeitimo projekto, kuriuo siūloma nustatyti, kad akcinių bendrovių, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, ne mažiau kaip 1/3 priežiūros ir valdymo organų narių turi būti nesusiję ne tik su valdoma bendrove, bet ir tokių bendrovių dukterinėmis bendrovėmis.

Esama situacija: galiojančiame Įstatyme nustatyta, kad akcinių bendrovių, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, ne mažiau kaip 1/3 priežiūros ir valdymo organų narių turi būti nesusiję su bendrove, bendrovę kontroliuojančiu akcininku ir bendrovės organų nariais šeimos, giminystės, svainystės, partnerystės ryšiais. Tačiau nėra jokių apribojimų dėl tokių bendrovių kontroliuojamų dukterinių bendrovių. Anot pataisų iniciatoriaus, reikalavimo bendrovės kolektyvinio organo nariui nebūti susijusiu ne tik su valdoma bendrove, bet ir jos dukterinėmis bendrovėmis, iš esmės neužtikrina nešališko, nepriklausomo dukterinių bendrovių valdymo.

Esmė: iš esmės pritarti Įstatymo pakeitimo projektui, tačiau pasiūlyti Seimui tikslinti Įstatymo projektą:

- nustatyti, kad nauji nepriklausomumo kriterijai būtų taikomi renkant naują stebėtojų tarybą ar valdybą, atliekančią Akcinių bendrovių įstatyme nustatytas priežiūros funkcijas arba pavienius šių organų narius;
- neapibrėžtą reikalavimą „turi būti nesusiję su bendrove ir jos dukterinėmis bendrovėmis“ patikslinti ir vietoj šios sąvokos nurodyti „turi ne mažiau kaip metus neturėti darbo santykių su bendrove, jos patronuojančia ar dukterinėmis bendrovėmis, ne mažiau kaip metus nebūti bendrovės, jos patronuojančios bendrovės ar dukterinės bendrovės vadovu ar valdybos nariu ar akcininku, kuriam priklauso daugiau kaip 1/5 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių akcijų“;
- patikslinti giminystės ryšį ir vietoj „bendrovės kontroliuojančiu akcininku ir bendrovės bei jos dukterinių bendrovių organų nariais šeimos, giminystės, svainystės, partnerystės ryšiais“ nurodyti, kad akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, ne mažiau kaip 1/3 stebėtojų tarybos narių turi „nebūti akcininko, kuriam priklauso daugiau kaip 1/5 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių akcijų, bendrovės arba jos patronuojančios bendrovės ar dukterinės bendrovės vadovo ar kolegialių organų narių artimi asmenys – sutuoktinis, sugyventinis, partneris, kai partnerystė įregistruota įstatymų nustatyta tvarka, taip pat jų tėvai (itėviai), vaikai (įvaikiai), broliai (ibroliai), seserys (iseserės), seneliai, vaikaičiai ir jų sutuoktiniai, sugyventiniai ar partneriai“. Tokiu atveju giminystės ryšys būtų suprantamas taip, kaip Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme;
- nustatyti, kad akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, ne mažiau kaip 1/3 stebėtojų tarybos narių turi „paskutinius dvejus metus nebūti audito įmonės, kuri atlieka ar atliko bendrovės, jos patronuojančios bendrovės ar dukterinės bendrovės auditą, partneriu, dalyviu, vadovu, kolegialaus organo nariu arba darbuotoju“;

- atsižvelgiant į tai, kad gerajai valdysenos praktikai, priežiūros organų nepriklausomumui reikšmingą įtaką gali daryti ir nepertraukiamas dalyvavimas priežiūros organo veikloje, Įstatymo projektu keičiamas dalis siūlytina papildyti nauju kriterijumi – „nebūti bendrovės stebėtojų tarybos nariu ilgiau kaip 10 metų. Šis laikotarpis apskaičiuojamas prie stebėtojų tarybos nario pareigų ėjimo laikotarpio, pridedant praėjusius stebėtojų tarybos nario pareigų ėjimo laikotarpius, tarp kurių yra ne didesnis kaip vienerių metų laiko tarpas“; 33 straipsnio 7 dalį – „nebūti bendrovės valdybos nariu ilgiau kaip 10 metų. Šis laikotarpis apskaičiuojamas prie valdybos nario pareigų ėjimo laikotarpio, pridedant praėjusius valdybos nario pareigų ėjimo laikotarpius, tarp kurių yra ne didesnis kaip vienerių metų laiko tarpas“;
- manytina, kad ir stebėtojų tarybos ir valdybos, atliekančios Akcinių bendrovių įstatyme nustatytas priežiūros funkcijas, nario netiesioginis ryšys su bendrove, jos patronuojančia bendrove ar dukterine bendrove, turinčia verslo ryšių bendrove turi apimti ne tik buvimą akcininku ar vadovu, bet ir kolegialaus organo nariu.

Derinimas:

- derinta su Aplinkos, Energetikos, Finansų, Susisiekimo, Teisingumo, Vidaus reikalų, Žemės ūkio ministerijomis, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos banku, AB Nasdaq Vilnius, Asociacija „Investor’s forum“, Lietuvos verslo konfederacija, Lietuvos pramoninkų konfederacija, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija;
- be pastabų suderinta su Aplinkos, Energetikos, Susisiekimo, Vidaus reikalų, Žemės ūkio ministerijomis ir Lietuvos savivaldybių asociacija;
- Finansų ministerija Nutarimo projektui pritarė, taip pat pateikė naujų pasiūlymų dėl Akcinių bendrovių įstatymo tobulinimo, kurie su Įstatymo projektu siūlomais naujais nepriklausomumo reikalavimais tiesiogiai nesusiję. Teisingumo ministerija laikosi nuostatos, kad Nutarimo projekto 5.3 ir 5.4 papunkčiuose teikiami papildomi siūlymai turėtų būti teikiami kaip Vyriausybės inicijuoto įstatymo projektas. Taip pat pastabas teikia Lietuvos bankas.
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2020 m. kovo 31 d. išvadoje Nr. NV-891 pateikė pastabų ir pasiūlymų parengtajam projektui.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos.

Dalykinio vertinimo išvada: siūlome projektą aptarti Tarpinstituciniame pasitarime, iki kurio rengėjai įvertins Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus projektui patobulinti.

Patarėjas

Saulius Gaigalas

Saulius Gaigalas, tel. 8 706 63 789, el. p. saulius.gaigalas@lr.lt